

Pienen saaren kova viesti

Lindholmin ulkomaalaissaari on uusin luku Tanskan kiristyvässä maahanmuuttopolitiikassa. HS vieraili lähikylissä, joissa ajatusta vastustavat lähes kaikki.

Tilaaajille

Lindholmin saari sijaitsee Etelä-Tanskassa parin kilometrin päässä lähimmästä rannasta keskellä Stegenlahtea. Virustutkimuskeskuksen vaaleat rakennukset näkyvät rantaan asti. (KUVA: JACOB CRAWFURD)

Petja Pelli HS

Julkaistu: 23.2. 2:00 , Päivitetty: 23.2. 18:23

•
•
•

VORDINGBORG/KÖÖPENHAMINA

MAAILMANKUULUKSI noussutta saarenräpälettä voi katsella **Thomas**

Finkenkotikadulta. Se häilyy pienenä ja yksinäisenä keskellä aavan Stegenlahden puuskia, runsaan parin kilometrin päässä rannasta: Lindholm.

”Ei se ole suuri, viisi tai kuusi hehtaaria”, Finke tietää. Hän on eläköitynyt arkkitehti.
”Mutta en minä ole siellä koskaan käynyt. Tartuntavaara.”

Eläkeläinen Thomas Finke asuu Kalvehaven kylässä, josta lähtevät lautat taustalla näkyvälle Lindholmin saarelle. Finke vastustaa saarelle suunniteltua ulkomaalaiskeskusta yhdessä muiden paikallisten asukkaiden kanssa. (KUVA: JACOB CRAWFURD)

Finken kotikylä, Etelä-Tanskassa sijaitseva 600 asukkaan Kalvehave, on entinen kalastajakylä ja Lindholmin lähin asutus. Sieltä kulkee saarelle lautta.

Lautan kyytiin saavat nousta vain yliopiston eläinlääketieteellisen yksikön työntekijät. He tekevät saarella maatalouden tuotantoeläinten viruksiin liittyviä kokeita. ”Sikaruttoa ja sen sellaista”, Finke kertoo.

Saari valikoitui tehtävään vuosikymmeniä sitten. Olihan se sopivasti eristyksissä.

SIITÄ oikeistopopulistinen Tanskan kansanpuolue saikin idean: aletaan sijoittaa saarelle ei-kaivattuja ulkomaalaisia. Keskustaoikeistolaiset hallituspuolueet lähtivät oitis mukaan, eivätkä sosiaalidemokraatit kovin tarmokkaasti vastustaneet.

Saarelle on päätetty rakentaa keskus, johon sijoitetaan noin 70 maahanmuuttajaa. ”Kun kuulin siitä radiosta, luulin sitä vitsiksi”, Finke sanoo. ”Eihän siellä ole edes viemäröintiä.”

Totta se kuitenkin on. Uutinen Tanskan eristysaaresta levisi maailman medioihin.

Saarelle aiotaan panna maahanmuuttajia, jotka ovat tehneet riittävän vakavan rikoksen saadakseen karkotuspäätöksen.

Osan karkotusta ei voida toteuttaa, koska tuomioistuin on arvioinut, että heitä odottaa kotimaassa kuolemanvaara tai kidutus. Toisilla palautus on viivästynyt muista syistä.

He ovat eräänlaisessa limbossa, välitilassa. Vankilatuomionsa he ovat kärsineet, mutta mediassa heihin viitataan usein termillä ”ulkomaalaiset rikolliset”.

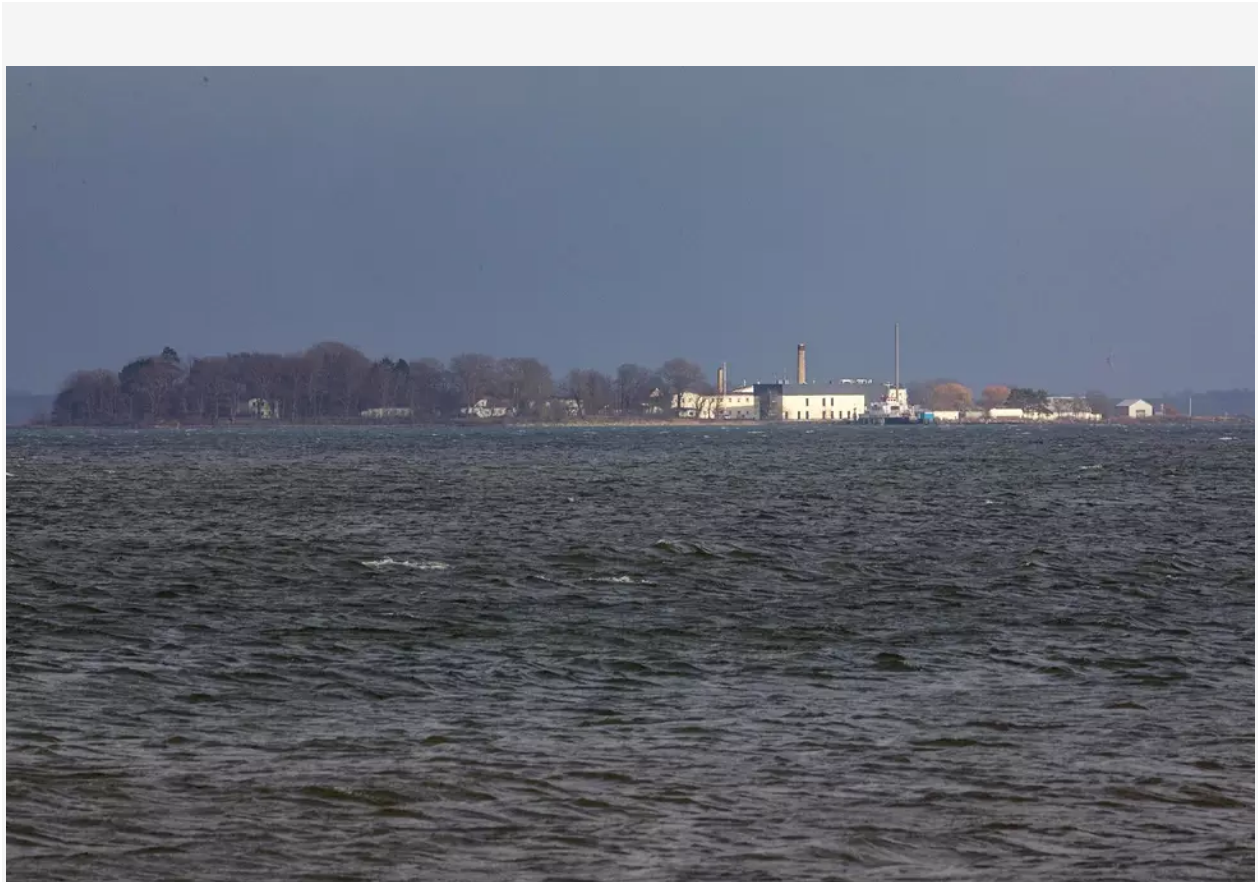
Virallisesti saari ei ole pidätyskeskus. Keskustaoikeistolaista hallituspuoluetta Venstreä edustava maahanmuuttoministeri **Inger Støjberg** on kuitenkin sanonut, että lauttavuoroja tulee ”mahdollisimman vähän”.

Finken mielestä epäinhimillisuus menee liian pitkälle.

”Nolottaa olla tanskalainen, itse asiassa”, hän toteaa. Hän hörppää keittiössään pikakahvia ja katsoo merelle.

Tanskan kansanpuolueen kansanedustaja **Martin Henriksen** on sanonut toivovansa, että

asukit pysyvät saarella ”kuolemaansa saakka”.

Virustutkimuskeskus jatkaa Lindholmin saarella tällä tietoa kesän alkuun asti. Sitten alkaa tilojen desinfiointi ja remontointi uusia asukkaita varten. (KUVA: JACOB CRAWFURD)

LÄHIKYLIENTÄ asukkaista Lindholmin keskusta vastustavat lähes kaikki. Finke ei ole tavannut ketään sen tukijaa. Sellaista ei löydä myöskään HS haastatellessaan ihmisiä Kalvehaven ja Stegen kylissä.

Syyt vaihtelevat: Osa painottaa sitä, että ketään rangaistuksensa kärsinyttä ihmistä ei saa kohdella niin julmasti. Mitään aktiviteetteja ei saarelle ole suunnitteilla.

Yleisin kritiikki on käytännöllinen. ”Se maksaa järjettömän paljon, eikä ratkaise mitään”, Finke tiivistää.

Martin Hansen, 17, työskentelee Kalvehaven ainoassa kaupassa, johon uuden ulkomaalaiskeskuksen asukit luultavasti tulevat ostoksille. Häntä asia ei pelota, mutta keskusta hän vastustaa. ”Se on vain rahan tuhlausta.” (KUVA: JACOB CRAWFURD)

Samaa mieltä on sosiaalidemokraatteja edustava pormestari **Mikael Smeds**. Keskuksen hinnaksi on arvioitu lähes sata miljoonaa euroa. Desinfiointi on suuri urakka.

”Saarelle rakentaminen on aina kallista. Ja minusta pitäisi miettiä, mikä on ongelma, ennen kuin aletaan ehdottaa ratkaisuja.”

Smeds kertoo nykyään käytetystä keskuksesta Kærshovedgårdista. Sekin on eristyksissä.

”Se on keskellä Jyllantia ja keskellä metsää. He kävelevät sieltä monta kilometriä lähimpään kylään. Eikä paikallinen poliisi ole raportoinut rikosten määrän noususta.”

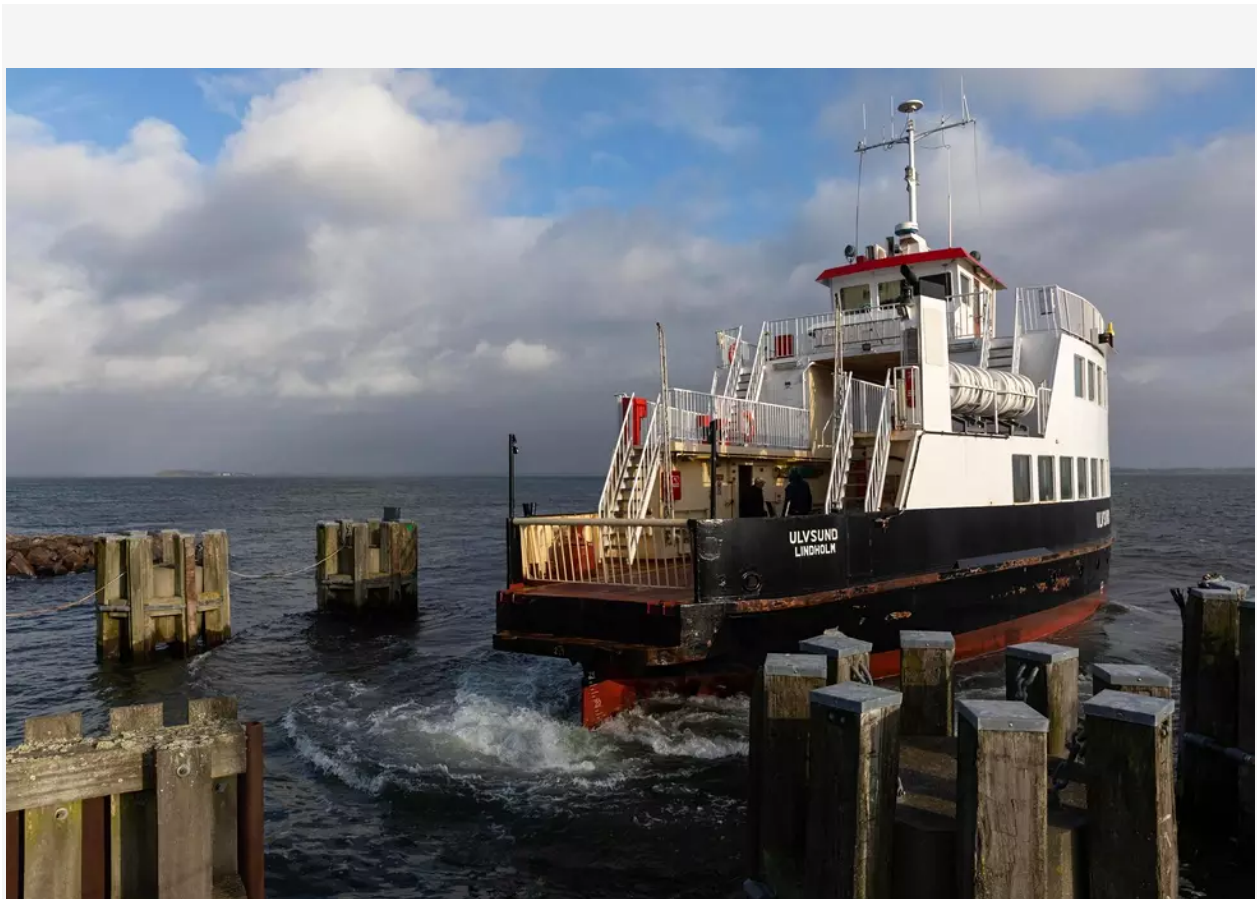
Hallitus perustelee saaripäätöstä turvallisuudella ja maahanmuuton hallinnalla.

”Tieto heidän olinpaikastaan varmistaa tehokkaan palautuksen kotimaahan heti kun pakkopalautus tulee mahdolliseksi”, hallituksen tiedotteessa todetaan.

Maahanmuuttoministeri Støjberg ja sosiaalidemokraattien kovaa linjaa edustava maahanmuuttovastaava **Mattias Tesfaye** kieltäytyivät HS:n haastattelupyynnöistä.

THOMAS FINKE katsoo kelloaan. Aika on tullut. Kävelemme Kalvehaven venesatamaan. Harmaat hiukset hulmuavat purevassa tuulessa.

Lautta näkyy ensin valkoisena pisteenä, sitten suurempana. ”Tämä on se toinen, suurempi. Pienemmän nimi on Virus”, Finke kertoo.

Virustutkimuskeskuksen työntekijöitä kuljettava lautta rantautui Kalvehaven laituriin. Samoja lauttoja käytettäisiin luultavasti uuden maahanmuuttajakeskuksen asukkien kuljettamiseen. (KUVA: JACOB CRAWFURD)

Matka kestää kymmenisen minuuttia. Näillä lautoilla Lindholmin tulevat asukkaat voivat käydä Kalvehaven kylässä ostoksilla palatakseen yöksi saarelleen. Kauppoja on yksi.

Kauppaan liittyy kolmas huoli, jonka vuoksi keskusta täällä vastustetaan. Sen kertoo kylänraitilla lastenvaunujen kanssa seisoskeleva **Zescha Skov**. Hän katselee, kun äiti **Pia Skov** maalaa rannan hotellin muuria.

”Kaupassa on illalla vain kaksi nuorta tyttöä töissä. Ja sitten lautalta tulee 70 miestä ostoksille”, Zescha Skov sanoo.

Pia Skov ja hänen tyttärensä Zischa Skov pelkäävät, että saaren ulkomaalaiskeskus tekisi kylästä turvattoman ja karkottaisi turisteja. (KUVA: JACOB CRAWFURD)

Hän sanoo itsekin pelkäävänsä. ”Hehän ovat rikollisia”, Pia Skov täydentää. ”Ja mitä

siitä tulee, kun heillä ei ole siellä mitään tekemistä.”

”**SALAMIMETODI**”, sanoo **Michala Bendixen**. Hän on Tanskassa pakolaisten oikeuksia puolustavan järjestön Refugees Welcomen puheenjohtaja.

Bendixenin mukaan Tanskan maahanmuuttopolitiikka on muuttunut ankarammaksi ja ankarammaksi koko 2000-luvun ohut siivu kerrallaan.

”Tehdään pieniä muutoksia, mutta monta peräkkäin. Jokainen niistä vaikuttaa yleisön silmiin vain pieneltä säädöltä, eikä kukaan tajua, kuinka vakavaksi kokonaissumma muodostuu.”

Metodin mestari on oikeistopopulistinen Tanskan kansanpuolue. Se on hyödyntänyt vaa’ankieliasemaansa oppositiosta käsin. Vähemmistöhallitukset ovat saaneet populistien tuen, kunhan ovat siirtyneet niiden linjoille maahanmuutossa.

Samalla liukuvat kielenkäytön rajat. Tanskassa sanotaan maahanmuuttajista jatkuvasti asioita, jotka synnyttäisivät Ruotsissa tai Suomessa kohun.

Hallitus kutsuu maahanmuuttajalähiöiden ongelmiin puuttuvaa ohjelmaansa muitta mutkitta ”**ghettolaeiksi**”.

Tanskan keskustaoikeistolaista Venstre-puoluetta edustava pääministeri Lars Løkke Rasmussen (keskellä) vieraili maaliskuussa 2018 hallituksen ghetoksi nimeämällä alueella Korsørin kunnassa. Tämä maahanmuuttajavaltainen vuokratalo oli yksi monista, joka sai hallituksen ghetto-ohjelmassa purkutuomion. (KUVA: JACOB CRAWFURD)

Myös etniseltä kalskahtavat erottelut ovat ahkerassa käytössä. Sosiaalidemokraatit ehdottivat taannoin kiintiöitä ”ei-länsimaalaisille” maahanmuuttajille. Tanskan tilastokeskuksen vuoden 2018 maahanmuuttoraportissa tämä sana, *ikke-vestlig*, esiintyy 739 kertaa.

”Siitä on tullut uusi paha sana, jota kaikki käyttävät. Olla ei-länsimaalainen on yhä kuin olla barbaarinen ihminen ei-sivistyneestä maasta”, Bendixen sanoo.

LAUTASTA astuu ulos virustutkijoita. He saavat nukkua yön kotonaan.

”Minusta koko projekti on symbolipolitiikkaa”, Thomas Finke sanoo. Sanalla viitataan

Tanskassa toimiin, joilla on suuri huomioarvo, mutta joilla ei lopulta ole paljon merkitystä.

Symbolitoimien varjoon jää helposti isompia toimia, kuten se, että koko Tanskan maahanmuuttopolitiikan strategia otti juuri uuden kurssin.

Tanskan kansanpuolue on jo pitkään vaatinut ”paradigman muutosta”. Heistä pakolaisia ei pitäisi enää edes yrittää kotouttaa yhteiskuntaan. Puolueen mielestä voimat pitää keskittää nopeaan palautukseen heti kun lähtömaa on hiemankin muuttunut turvallisemmaksi.

Nyt puolue sai tahtonsa läpi tässäkin. Torstaina hyväksytyssä uudessa pakolaislaissa sana ”integraatio-ohjelma” on joka kohdassa korvattu sanaparilla ”ohjelma itsensä elättämisestä ja kotiinpaluusta”.

Vapaaehtoisen kotiinpaluun tukea aletaan tarjota jopa niille, jotka ovat saaneet Tanskan kansalaisuuden. Perheenyhdistämisille voidaan asettaa kuukausittainen katto. Lisäksi reippaan kotoutumisen palkitseminen lopetetaan: oleskelulupaa ei jatketa, vaikka kuinka osaisi tanskaa, jos lähtömaahan voidaan palauttaa.

INTEGRAATIO on epäonnistunut. Tätä lausetta on Tanskassa toisteltu pitkään.

Bendixenin mukaan lause on pitkälti totta 1980-luvulla ja 1990-luvulla tulleiden osalta. ”Heille ei tarjottu kotoutustoimia, ja heidät pantiin asumaan keskenään.” Alettiin puhua rinnakkaisyhteiskunnista.

Uudet luvut kertovat kuitenkin toista tarinaa. Kolme vuotta Tanskassa olleiden pakolaisten työllisyysaste on korkeampi kuin koskaan ja 22-vuotiaista maahanmuuttajien lapsista on opiskelemassa yhtä suuri osuus kuin kantatanskalaisistakin.

Kuntien integraatiotyö tuottaa tulosta. ”Myönteisistä asioista ei vain haluta puhua”, Bendixen sanoo.

Lisäksi turvapaikanhakijoiden määrä on Tanskassa Suomen tapaan romahtanut verrattuna vuoden 2015 suureen tulijajoukkoon. Bendixenin mielestä määriä ei pitäisi

enää kutsua hallitsemattomiksi.

MYÖS Lindholmia ympäröivissä kunnissa asuu maahanmuuttajia. Thomas Finken mukaan he ovat hyvin sopeutuneita. ”Heihin meillä on hyvät suhteet.”

Kalvehaven naapurikunnassa Stegessä asuva opettaja ja demareiden kunnallisvaltuutettu **Brit Skovgaard** kertoo, että varsinkaan lapset eivät hallituksen linjauksista välitä.

Sosiaalidemokraattien kunnanvaltuutettu Brit Skovgaard ei kannata puoluejohdon yhä ankarammaksi käyvää maahanmuuttolinjaa. (KUVA: JACOB CRAWFURD)

”Minun poikani luokalla on yksi puolalainen, yksi ukrainalainen ja paljon romanialaisia. Kaikki he leikkivät keskenään.”

Skovgaard on elävä todiste siitä, että nykyään Tanskan maahanmuuttopolitiikan jakolinja kulkee keskellä sosiaalidemokraattista puoluetta. Hän vastustaa puoluejohdon tiukentuvaa linjaa.

Ennen keskikesää Tanskassa pidetään parlamenttivaalit. Pääministeri päättää ajankohdan. Vasemmisto on mielipidemittauksissa hienoisessa johdossa.

”Minä uskon, että hallitus vaihtuu. Ja että saarisuunnitelma unohtuu.”

Tausta: Pakolaisten arvoesineet poliisille, tulkit maksullisiksi ja ”ghettoihin” tuplarangaistukset

Tanskan parlamentti Folketinget kokoontuu Kööpenhaminan keskustassa Christiansborgin palatsissa. Viime vuosina parlamentti on päättänyt kymmenistä maahanmuuttolakien kiristyksistä. (KUVA: JACOB CRAWFURD)

TANSKA on tehnyt maahanmuuttopolitiikkaansa viime vuosina kymmeniä kiristyksiä. Hallitus on todennut, että toimien yksi tavoite on vähentää Tanskan houkuttelevuutta turvapaikanhakijoiden silmissä.

HS esittelee viime aikojen kiristyksistä viisi.

1. Ghettolait

TANSKAN hallitus ylläpitää listaa ”ghetto-alueista”. Asuinalue voi päätyä listalle, jos yli puolet sen asukkaista on ”ei-länsimaisia” ja jos alueella on lisäksi muita ongelmia, kuten korkea työttömyys. Kesällä hyväksytyn lain mukaan tietyistä rikoksista voidaan antaa ghetto-alueilla kaksinkertainen rangaistus.

Alueiden yksivuotiaille määrättiin päiväkotipakolliseksi. Gheton asukas ei voi hakea perheen yhdistämistä. Suunnitelmaan kuuluu myös asuinalueiden väestöpohjan sekoittaminen purkamalla vuokrataloja ja rakentamalla omistusasuntoja.

2. Kättelypakko

TANSKA on kasvattanut kansalaisuuden vaatimuksia. Kansalaisuustestissä tulee vastaan kysymyksiä kuninkaallisista, Grönlannin asemasta ja tanskalaisista taidemaalareista. Viimeisimpänä Tanskan parlamentti hyväksyi lain, jonka mukaan Tanskan kansalaiseksi ei voi tulla, jos ei kansalaisuusseremonian lopuksi suostu kättelemään seremonian pitäjää.

Päätös synnytti keskustelun uskonnonvapaudesta. Esimerkiksi osa vanhoillisimmista muslimeista ja juutalaisista välttää vastakkaisen sukupuolen koskettamista.

3. Korulaki

HELMIKUUSSA 2016 Tanska säätöi lain, jonka nojalla poliisi saa takavarikoida turvapaikanhakijalta käteistä ja arvoesineitä, jos niiden arvo ylittää 10 000 kruunua eli noin 1 300 euroa. Näin tulijat haluttiin pakottaa osallistumaan ylläpitoonsa.

Mediassa laki nimettiin korulaiksi. Ministeriö kuitenkin ohjeisti, ettei vihkisormuksia vietäisi. Kolmen vuoden aikana on takavarikoitu yksi auto ja 186 000 kruunua käteistä.

Lain puolesta äänestivät konservatiivien ja populistien lisäksi myös Tanskan sosiaalidemokraatit.

4. Tulkkimaksu

VIIME kesästä lähtien kolme vuotta maassa olleet maahanmuuttajat joutuvat itse maksamaan tulkkinsa terveydenhuollossa. Lääkärit huomauttivat, että päätös vaarantaa hoidon. Silti myös demarit tukivat lakia. Päätöstä edelsi maahanmuuttoministeri Inger Støjbergin vihainen mielipidekirjoitus.

Ministeri päivitteli TV2:n ghetto-reportaasia, joka antoi ymmärtää, ettei haastelluista 11 naisesta kukaan osaa tanskaa. ”Opi kieli tai maksa itse tulkkisi”, ministeri kirjoitti. Myöhemmin toinen tv-ohjelma osoitti, että moni kyseisistä naisista osasi tanskaa.

5. Ei työttömyyskorvausta

JUURI voimaan tulleen lain mukaan Tanskassa oleva ulkomaalainen ei voi saada työttömyyskorvausta, ellei hän ole asunut Tanskassa seitsemää vuotta. Tämä koskee myös vastavalmistuneita ja heitä, jotka ovat maksaneet työttömyysvakuutusmaksuja vuosien ajan.

He eivät saa myöskään toimeentulotukea vaan sitä puolet pienempää ”integraatitukea”. Danish Institute for Human Rights -järjestön selvityksen mukaan integraatituella eläjiltä puuttuu rahaa ruokaan, lääkkeisiin ja muihin perustarpeisiin.